ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **A. Ch.,** zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, č. j. 11 A 202/2013 - 48,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, č. j. 11 A 202/2013 - 48, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, č. j. 11 A 202/2013 - 48, bylo zrušeno rozhodnutí ministerstva vnitra (dále jen „stěžovatel“) ze dne 20. 11. 2013, č. j. MV-14180-15/OAM-2008, jímž byla žalobci (dále jen „účastník řízení“) uložena povinnost uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním v částce 43.294 Kč podle ust. § 123 odst. 5 zákona č. 326/1999 S., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). V odůvodnění rozsudku městský soud uvedl, že v dané věci nastala situace, kdy vedle sebe a na sobě navzájem nezávisle existují dvě obsahově totožná rozhodnutí stěžovatele, která zavazují účastníka řízení k povinnosti zaplatit ve stanovené lhůtě splatnosti částku 43.294 Kč z titulu náhrady vynaložených nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince. Napadeným rozhodnutím je tak účastníkovi řízení ukládána v totožné věci totožná povinnost a taková situace je jednoznačně nežádoucí a v rozporu s ust. § 48 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Městský soud proto dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nezákonné.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ve které namítal, že postupoval zcela

zákonně a jediným možným způsobem. Proto nemůže obstát závěr městského soudu o nezákonnosti napadeného správního rozhodnutí. Městský soud nerespektoval ust. § 75 odst. 1 s. ř. s., které obešel s vysvětlením, že nelze opomenout, že právní názor městského soudu, který byl v době vydání správního rozhodnutí pro správní orgán závazný, byl shledán v dalším řízení nesprávným a nezákonným. Městský soud nevzal v úvahu, že stěžovatel byl jeho zrušujícím rozsudkem ze dne 29. 11. 2012, č. j. 7 Ca 142/2009-37 vázán. Pokud by nové správní rozhodnutí nevydal, dopustil by se nezákonné nečinnosti a především nerespektování zrušujícího rozsudku městského soudu. Stěžovatel je proto toho názoru, že jiný postup, než který zvolil, nepřipadal v úvahu. S ohledem na závazný právní názor městského soudu, hrozbu nezákonné nečinnosti a rovněž tak z důvodu, že by na základě zjevně nezákonného rozsudku, musel vrátit účastníkovi řízení zaplacené plnění a vznikly by tak finanční ztráty České republice, vydal nové rozhodnutí, jímž uložil účastníkovi řízení povinnost zaplatit náklady spojené se správním vyhoštěním a zároveň proti nezákonnému rozsudku městského soudu podal kasační stížnost. Stěžovatelův názor o legálnosti jeho rozhodnutí a jediném možném postupu vycházel rovněž z toho, že městský soud ve zrušujícím rozsudku nezpochybnil povinnost účastníka řízení uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním a zákonnost stěžovatelova rozhodnutí, ale zrušil ho pouze s odkazem na následné zrušení platnosti správního vyhoštění vydáním nového rozhodnutí podle ust. § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Tento názor městského soudu jednoznačně Nejvyšší správní soud odmítl v rozsudku ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 As 18/2013 - 21. V dané věci městský soud argumentoval nežádoucím stavem, kdy vedle sebe existují dvě rozhodnutí v téže věci. Pro řešení této situace ale nebylo nutno zákonné správní rozhodnutí zrušit, ale bylo namístě žalobu zamítnout a účastníka řízení odkázat na ust. § 100 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Městský soud tedy podle stěžovatele opomenul zákonné možnosti řešení a nezákonně zrušil správní rozhodnutí, které v době vydání bylo jediným ve věci, řádným a zákonným. Stěžovatel rozhodl na základě platného a účinného zákona, respektoval jeho znění, stejně tak smysl a účel, dále pak úmysl zákonodárce. Jeho závěry jsou plně odůvodněné a podložené a vycházejí z obsahu spisu. S ohledem na uvedené důvody proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě podané kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ve stěžejní stížní námitce vytýkal stěžovatel městskému soudu, že nerespektoval ust. § 75 odst. 1 s. ř., neboť při přezkumu správního rozhodnutí ze dne 20. 11. 2013 zohlednil existenci rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 As 18/2013 - 21.

Přestože podle ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. soud vychází při přezkoumávání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu, Nejvyšší správní soud se již v rozsudku ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 - 99, publikovaném pod č. 1275/2007 Sb. NSS, vyjádřil, že zásada obsažená v citovaném ustanovení neplatí bezvýjimečné a jeho aplikace může být, i přes výslovné znění zákona,

v praxi v některých případech omezena. V citovaném rozsudku vycházel Nejvyšší správní soud z nálezu ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, ve kterém se Ústavní soud k dané problematice vyslovil tak, že tato možnost není principiálně vyloučena; musí jít ovšem o případy výjimečné, kdy by s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci nebylo možné důslednou aplikaci ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. z ústavně právního hlediska akceptovat. Prolomení zásady, že soud při přezkumu správního rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, Nejvyšší správní soud připustil také v dalších rozsudcích, např. ze dne 29. 4. 2008, č. j. 2 Afs 9/2005 - 158, publ. pod č. 1624/2008 Sb., ze dne 19. 3. 2008, č. j. 3 Ads 126/2007 - 37, ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 Afs 28/2011 - 181, ze dne 15. 9. 2011, č. j. 4 Ads 35/2011 - 75 a ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 141/2013 - 28.

V daném případě podle obsahu správního spisu stěžovatel rozhodnutím ze dne 5. 5. 2009 uložil účastníkovi řízení povinnost uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním. Protože městský soud rozsudkem ze dne 29. 11. 2012, č. j. 7 Ca 142/2009-37, toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení, stěžovatel vázán právním názorem městského soudu dne 20. 11. 2013 vydal nové rozhodnutí, kterým znovu stanovil účastníkovi řízení povinnost uhradit náklady správního vyhoštění ve stejné výši, proti kterému účastník řízení rovněž podal žalobu. Zrušující rozsudek městského soudu ze dne 29. 11. 2012 byl následně zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 As 18/2013 - 21, a věc byla vrácena městskému soudu k dalšímu řízení. Městský soud pak rozsudkem ze dne 18. 3. 2014, č. j. 8 A 4/2014 - 75, žalobu jako nedůvodnou zamítl. Proti tomuto rozsudku sice účastník řízení podal kasační stížnost, ale později ji vzal zpět, a proto Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 28. 5. 2014, č. j. 3 Azs 89/2014 - 23, řízení o kasační stížnosti zastavil.

Z výše uvedené rekapitulace je tedy zřejmé, že dne 20. 11. 2013, kdy stěžovatel vydal v pořadí druhé rozhodnutí o povinnosti účastníka řízení uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním, první správní rozhodnutí v téže věci neexistovalo, neboť bylo zrušeno rozsudkem městského soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 7 Ca 142/2009 - 37 a o podané kasační stížnosti proti tomuto rozsudku nebylo ještě rozhodnuto.

Městský soud tedy při rozhodování o žalobě překročil rámec kogentního ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. a protože si toho byl vědom, snažil se vysvětlit tento postup tím, že *„Soud si je vědom skutečnosti, že touto žalobou napadené rozhodnutí ze dne 20.11.2013 bylo žalovaným správním úřadem vydáno v době, kdy Nejvyšší správní soud ještě nerozhodl o kasační stížnosti a nevyhlásil zrušující rozsudek ve vztahu k rozsudku městského soudu sp.zn. 7Ca 142/2009, avšak podle názoru soudu nelze s ohledem na všechny skutkové a právní okolnosti nyní posuzované věci opominout ani skutečnost, že právní názor, který zaujal městský soud v rozsudku sp.zn. 7Ca 142/2009 (a na který se žalobce odkazuje), byl shledán v dalším řízení nesprávným a nezákonným. Z uvedeného důvodu má soud za to, že k právnímu názoru Městského soudu v Praze, vyjádřenému v rozsudku sp.zn. 7Ca 142/2009, nelze jakkoli přihlížet, čemuž nasvědčují i závěry, k nimž tento soud následně dospěl v odůvodnění rozsudku sp.zn. 8A 4/2014.“*. I přes zdůvodnění, co vedlo městský soud k uvedenému postupu, jedná se o vadu řízení před městským soudem, přičemž Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal existenci závažného důvodu pro prolomení zásady obsažené v § 75 odst. 1 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval se tím, zda tato vada měla vliv na zákonnost rozsudku městského soudu. Jak vyplývá z jeho obsahu, městský soud zrušil napadené správní rozhodnutí pouze z důvodu existence dvou obsahově totožných rozhodnutí stěžovatele a dalšími uplatněnými žalobními námitkami se již nezabýval s odůvodněním, že *„na výše uvedených závěrech soudu by jejich důvodnost či nedůvodnost nemohla ničeho změnit.“* S ohledem na skutečnost, že jediný důvod, pro který městský soud zrušil napadené správní rozhodnutí, posoudil Nejvyšší správní soud jako neopodstatněný, není posouzení dalších žalobních námitek nadbytečné, jak uvedl městský soud. Proto zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Z výše uvedeného důvodu je kasační stížnost důvodná, a proto Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2015

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu